

NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

TESTOVANIE 9 2024

**ANALÝZA TESTOVÝCH ÚLOH
ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A SLOVENSKEJ LITERATÚRY**

Mgr. Branislav HUDCOVSKÝ

Bratislava 2024

Výsledky a analýza priemernej úspešnosti žiakov bez upravených podmienok počas testovania v jednotlivých testových úlohách zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Slovenský jazyk a slovenská literatúra má podľa štátneho vzdelávacieho programu medzi vyučovacími jazykmi špecifické postavenie, pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským je druhým cieľovým jazykom. Učebný obsah, vzdelávacie štandardy aj vyučovacie metódy sú postavené na princípoch vyučovania cudzích jazykov, podstatou predmetu je teda komunikácia a funkčné využitie jazyka vo všednom živote.

Obsah učebného predmetu tvoria 3 zložky:

- komunikácia a sloh – je dominantnou, pretože komunikácia je cieľom, obsahom aj prostriedkom osvojovania si slovenského jazyka. Zahŕňa v sebe hovorenie, počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením a tvorbu ústnych a písomných prejavov.
- jazyková komunikácia – je zameraná na osvojenie si a praktické využívanie jazykových prostriedkov (lexikálnych jednotiek a gramatických javov) potrebných na komunikáciu.
- literárna komunikácia zahrňujúca čítanie a interpretáciu slovenských literárnych textov.

Test zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry vychádzal zo Štátneho vzdelávacieho programu pre 2. stupeň základnej školy a overoval vedomosti, schopnosti a zručnosti žiakov pri výstupe z nižšieho stredného vzdelávacieho stupňa.

Test mal 2 vzájomne ekvivalentné formy (5255 a 8033), bol zložený z nasledujúcich častí:

I. časť – *Počúvanie s porozumením*,

II. časť – *Čítanie s porozumením, jazyková a literárna komunikácia*.

Test zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry (SJSJL) riešilo **2 549** žiakov 9. ročníka základných škôl a 4. ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom zo 137 škôl s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) s celkovou úspešnosťou 59,2 %. Test bol pre testovanú populáciu žiakov stredne obťažný.

V tabuľke je uvedená priemerná úspešnosť v jednotlivých zložkách predmetu tých žiakov, ktorí nemali počas testovania upravené podmienky.

Zložka predmetu	Priemerná úspešnosť
Počúvanie s porozumením	57,5 %
Čítanie s porozumením	63,8 %
Jazyková komunikácia	59,3 %
Literárna komunikácia*	56,6 %

* 2 úlohy

Nasledujúca analýza jednotlivých úloh bola realizovaná z dát žiakov, ktorí písali formu A (kód testu 5255) a nemali upravené podmienky počas testovania (N = 1 218). Test je tzv. NR test – rozlišovací, porovnávací test relatívneho výkonu – teda analýza sa týka vždy konkrétnej úlohy a v nej nameraných vedomostí, zručností a schopností testovanej populácie žiakov.

I. časť testu obsahovala 2 nahrávky a 10 úloh, z toho 4 otvorené vyžadujúce si krátku odpoveď. Po druhom vypočutí nahrávky mali žiaci ešte minútu na to, aby dokončili prácu s úlohami. Všetky úlohy vzťahujúce sa na nahrávky boli zamerané na **počúvanie s porozumením**, ktoré má ako súčasť zložky komunikácia a sloh kľúčové postavenie pri osvojovaní si cudzieho jazyka. Úlohy boli rôznorodej kognitívnej náročnosti – overovali schopnosti žiakov porozumieť, interpretovať a reprodukovat' ústne texty, prejavy.

1. nahrávka: Rozhovor so Simou Martausovou, na nahrávku sa vzťahujú úlohy 01 – 05.

V 1. nahrávke si žiaci vypočuli rozhovor moderátora s populárnou speváčkou Simou Martausovou o význame hudby v jej živote, jej obavách, pocitoch, predstavách, obľúbených knihách a filmoch, fanúšikoch a odporúčaníach šikovným mladým ľuďom. Nahrávka mala formu interview, bola prispôsobená úrovni ovládania slovenského jazyka testovaných žiakov.

01. Speváčka Sima

- A sa hudbe venovala popri štúdiu výtvarníctva.
- B si píše sama texty, ale hudbu si neskladá.
- C pomocou hudby vyjadruje svoje pocity.
- D je najradšej, keď si spieva len sama pre seba.

Úloha 01 bola uzavretá s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností. Zaradili sme ju do kognitívnej úrovne **porozumenia** s využitím **faktických poznatkov**, ktoré predstavujú základnú znalostnú dimenziu, ktorú musia žiaci ovládať, aby boli schopní s textom ďalej pracovať. Úloha testovala schopnosť žiakov porozumieť explicitne uvedeným informáciám z počutého textu, pričom vyžadovala využitie jednoduchých myšlienkových operácií. Správnu odpoveď uviedlo **69,6 %** testovaných žiakov, čo znamená, že bola pre testovanú populáciu ľahká.

02. Čoho sa Sima najviac bojí?

lietania

Úloha 02 bola otvorená s krátkou odpoveďou a testovala schopnosť žiakov zachytiť v rozhovore explicitne uvedenú informáciu na kognitívnej úrovni **zapamätania** s využitím **faktických poznatkov**, kde je postačujúce aby si žiak danú informáciu zapamätal a následne z pamäti vybavil. S obťažnosťou **71,8 %** patrí k ľahkým úlohám. Zároveň sa nám potvrdila skutočnosť, že testovaní žiaci majú schopnosť zapamätať si informácie z počutého textu na veľmi dobrej úrovni. Úloha dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných. Žiadnu odpoveď v danej úlohe neuviedlo 14,5 % žiakov.

03. Z nahrávky vyplýva, že speváčka

- A** veľmi rada trávi svoj čas vo veľhorách.
- B** cez deň rada vysiada sama pri kávičke.
- C** často pozerá rôzne televízne relácie.
- D** najradšej číta kuchárske knihy.

V úlohe **03** mali žiaci prepojiť viacero informácií z rozhovoru na kognitívnej úrovni **porozumenia** s využitím **faktických poznatkov**. Úloha bola s obťažnosťou **58,5 %** pre žiakov stredne obťažná, mala vysokú rozlišovaciu schopnosť – dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných.

04. Doplň nasledujúcu vetu podľa nahrávky.

Simu ešte stále hreje objatie malého dievčatka pri srdci .

Úloha **04** bola otvorená s tvorbou krátkej odpovede, zaradená do nižšej kognitívnej úrovne **zapamätania** s využitím **faktických poznatkov**. Overovala schopnosť žiakov zapamätať si explicitne uvedenú informáciu v počutom texte. Úlohu sme podľa hodnoty obťažnosti **46,8 %** klasifikovali ako stredne obťažnú. Vyššia rozlišovacia schopnosť úlohy poukazuje citlivé rozlíšenie jednotlivých výkonnostných skupín žiakov, teda najviac úspešných od najmenej úspešných. Žiadnu odpoveď v tejto úlohe neuviedlo 19,2 % populácie testovaných žiakov.

05. Nesmelých talentovaných ľudí sa Sima Martausová snaží

- A** odhovoriť.
- B** posmeliť.
- C** odpudiť.
- D** zneistiť.

Uzavretá úloha **05** bola zaradená do kognitívnej úrovne **porozumenia** s využitím **faktických poznatkov**. Overovala schopnosť žiakov porozumieť základnej informácii z rozhovoru. Úloha bola s dosiahnutou obťažnosťou **51,4 %** pre testovaných žiakov stredne obťažná. Distraktor D bol pre žiakov málo atraktívny.

2. nahrávka: Roman Brat – Tajné písmo, na nahrávku sa vzťahujú úlohy **06 – 10**.

2. nahrávka je súvislým umeleckým prozaickým epickým textom – úryvkom z poviedky. V nahrávke si žiaci primerane ich veku i jazykovej úrovni vypočuli rozhovor hlavnej postavy, ich rovesníka, so zamestnancom kopírovacej služby.

06. Podľa nahrávky si chcel dať chlapec prefotiť

- A** pergamenové listiny.
- B** staré noviny.
- C** šalátové listy.
- D** roztrhanú knihu.

Uzavretá úloha **06** si vyžadovala od žiakov **zapamätanie** explicitne uvedenej informácie s využitím **faktických poznatkov**. Správnu odpoveď uviedlo **71,8 %** žiakov, úloha bola pre testovanú populáciu ľahká. Žiaci preukázali primerané zručnosti v práci s informáciami. Najmenej atraktívny bol pre nich distraktor D.

07. Kde našiel chlapec dokumenty, ktoré si dával prefotiť?

(na) Devíne

Úlohu **07** overovala na kognitívnej úrovni **zapamätania** s využitím **faktických poznatkov** schopnosť žiakov porozumieť explicitne uvedeným informáciám vysloveným v nahrávke. S obťažnosťou **46,6 %** bola pre žiakov stredne obťažná. Zaujímavé je aj zistenie, že takmer štvrtina (24,6 %) testovaných žiakov danú úlohu vynechala, čo predstavuje najvyššiu mieru vynechanosti v teste. Úloha však mala vysokú rozlišovaciu schopnosť – dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

08. Ktoré tvrdenie je o chlapcovi z nahrávky pravdivé?

- A** S pánom za pultom odmietol hovoriť o pergamenoch.
- B** Nájsené dokumenty chcel dať prepísať do hlaholiky.
- C** Pána obsluhujúceho kopírku aj trocha poučil.
- D** Jeho otec pracuje v mestskom archíve.

V úlohe **08** mali žiaci **porozumieť** informáciám a následne vyvodiť súvislosti na úrovni **konceptuálnych poznatkov**, ktoré predpokladajú vzájomné spojenie viacerých počutých informácií. Iba **30,9 %** testovanej populácie žiakov vedelo z kontextu nahrávky vyvodiť súvislosti medzi informáciami, úloha bola pre nich obťažná, najobťažnejšia v celom teste.

09. Napíš číslom, koľko centov chlapcovi chýbalo.

40

Úloha **09** vyžadovala od žiakov schopnosť **porozumieť** explicitne uvedeným informáciám v počutom texte na úrovni **faktických poznatkov**. **89,7 %** žiakov odpovedalo správne, úloha bola pre žiakov veľmi ľahká, zároveň bola najľahšou v teste. Výrazne odlišovala žiakov z poslednej výkonnostnej skupiny (najmenej úspešných) od zvyšku, avšak medzi ostatnými výkonnostnými skupinami už rozlišovala slabšie – väčšina žiakov odpovedala správne. Úloha mala hodnotu medzipoložkovej korelácie tesne nižšiu ako 0,30 (0,292).

10. Ktoré tvrdenie o platbe je pravdivé?

- A** Chlapec okamžite zaplatil za službu celú sumu.
- B** Chlapec hľadal vo vreckách nohavíc desaťeurovú bankovku.
- C** Pán za pultom chlapcovi odpustil centy, ktoré mu chýbali.
- D** Pán si vypýtal od chlapca vyššiu sumu, ako čakal.

V úlohe **10** mali žiaci **porozumieť** informáciám z nahrávky na úrovni **konceptuálnych poznatkov** a na základe toho posúdiť pravdivosť tvrdenia. Overovala schopnosť žiakov vyvodiť záver z informácií v nahrávke. Správnu odpoveď uviedlo **41,0 %**, úloha bola pre nich stredne obťažná.

Vo všeobecnosti žiaci zvládli časť **počúvanie s porozumením** na dobrej úrovni – s celkovou priemernou úspešnosťou **57,5 %**. Preukázali zručnosti v počúvaní a porozumení nahrávok, schopnosť získať informácie, porozumieť im a pochopiť súvislosti medzi nimi. Náročnejšie boli pre nich úlohy, kde sa vyžadovala schopnosť vyvodiť z počutého textu súvislosti.

II. časť testu obsahovala 2 ukážky, na ktoré sa viazalo 14 úloh. Posledných 6 úloh bolo voľných.

Úlohy zamerané na **čítanie s porozumením**, ktoré je spolu s počúvaním s porozumením súčasťou zložky komunikácia a sloh, dominantnej pri vyučovaní cudzích jazykov, overovali rovnako na rôznych kognitívnych úrovniach schopnosti žiakov porozumieť, interpretovať a reprodukovať písané texty. Kompetencia čítať s porozumením má dosah na každodenný život žiakov. Prostredníctvom nej si môžu prehĺbovať svoje vedomosti – na to im nestačí iba vedieť čítať, ale musia aj porozumieť obsahu.

Súčasťou zložky **jazyková komunikácia** sú úlohy overujúce schopnosť využívať jazykové prostriedky, správne sa vyjadrovať v spisovnej slovenčine či vhodne používať slová. Nie sú od ostatných častí testu izolované, práve naopak, tvoria jeho integrálnu súčasť a vyžadujú od žiakov intenzívnu prácu s textom. Často sa prelínajú s ostatnými zložkami predmetu.

Literárna komunikácia zahŕňa čítanie a interpretáciu slovenských literárnych textov. Úlohy overujú schopnosť analýzy literárnych textov, vedomosti z oblasti literárnych druhov a žánrov. Súčasne žiaci využívajú mnohé zručnosti získané v predmete maďarský jazyk a literatúra.

Ukážka 1, na ukážku sa vzťahujú úlohy 11 – 17.

Ukážka 1

Vladimír Lekska-Pichanič

Dvojka s hviezdíčkou

Zvoní. Do triedy vojde slovenčinárka.

„Tak, žiaci, mám tu opravené slohy,” položí na stôl štós papierov.

„Niektoré sa mi veľmi páčili,” zoberie do rúk ten najvrchnejší, „Dagmar veľmi krásne opísala, prečo chce byť učiteľkou. Na dve strany! Výborne, Dáška. Jednotka.“

Učiteľka podáva sloh vrkočatej spolužiačke predo mnou a vracia sa ku katedre.

„Z vašich prác som sa kadečo o vás dozvedela. A nielen to, čo ste o sebe napísali. Napríklad Hugo píše, že chce byť prezident, lebo je bohatý, ale podľa fľakov na jeho slohovej práci to skôr vyzerá, že z neho bude kuchár. Písal si to pri večeri v kuchyni?! Štvorka. Alebo Matilda píše, že chce byť novinárkou, lebo tá pozná všetkých spevákov. Ale milá Maťa, novinári pri svojej práci používajú pero alebo laptop. Čím chcem byť sa píše s tvrdým y. Zopakuj si vybrané slová po b. Trojka.“

Učiteľka položí papier pred Maťu, ktorá sa iba zazubí. Super baba, že nezačne hneď fikať. Uškniem sa na ňu.

„A je tu aj taká slohová práca, v ktorej autor ani nenapísal, čím chce byť!”

Pozrie na mňa.

„Berco, na koľko strán si to mal napísať?”

„Aspoň na jednu,” odpoviem.

„A ty si napísal?”

„Neviem. Na pol strany?”

„Na štvrt,” povie učiteľka a pokračuje, „je to také krátke, že až. Prečo si to nenapísal dlhšie?”

„Musel som ísť spať,” v triede sa ozve chichot. Aj Matilda sa usmeje.

„Nuž, keby si strávil menej času s nadpisom, hádam by si aj na stranu stihol napísať,” povie slovenčinárka a všetci stíchnu.

Tak, teraz to príde. Päťka. Namiesto toho ma prekvapí učiteľkin povel:

„Poď nám to prečítať, Berco!”

Postavím sa a kráčam k tabuli. Slovenčinárka mi podá moju prácu. Uškniem sa, poškrabem za uchom a začnem čítať.

Slovník

zazubiť sa – zasmiať sa, usmiať sa

fikať – fňukať

Ukážka 1 je súvislý umelecký prozaický epický text. Úryvok z poviedky Vladimíra Leksu-Pichaniča je primeraný veku i jazykovej úrovni žiakov.

Úlohy 11 až 13 overovali **čítanie s porozumením**.

11. O ktorom žiakovi je na základe ukážky tvrdenie pravdivé?

- A Hugovi sa páči povolanie kuchára.
- B Matilda sa chce stať speváčkou.
- C Dáša napísala sloh na dve strany.
- D Berco za svoju prácu dostal päťtorku.

V úlohe 11 mali žiaci na úrovni **zapamätania faktických poznatkov** vyhľadať v texte explicitne uvedenú informáciu a vybrať na základe toho pravdivé tvrdenie. Správnu odpoveď uviedlo **64,2 %** žiakov, úloha bola pre nich ľahká.

12. Z ukážky vyplýva, že

- A Hugo napísal sloh na štvrt' strany.
- B žiaci mali písať o zaujímavých povolaniach.
- C príbeh sa odohrával na triednickej hodine.
- D pani učiteľka hodnotila slohy žiakov.

Úloha 12 bola zameraná na **porozumenie** explicitne uvedenej informácie na úrovni **konceptuálnych poznatkov**. Porozumením kontextu celej ukážky mali žiaci vyvodiť, ktoré tvrdenie z nej vyplýva. Úlohu správne vyriešilo **60,7 %** testovaných žiakov a bola pre nich ľahká.

13. Ktoré tvrdenie z ukážky nevyplýva?

- A Rozprávačom príbehu je Berco.
- B Mať sa rozplakala, lebo dostala trojku.
- C Najlepšiu známku dostala Dáša.
- D Učiteľka ohodnotila Hugovu prácu štvorkou.

Negatívne formulovaná úloha 13 zaradená do dimenzie **porozumenia** na úrovni **konceptuálnych poznatkov** overovala schopnosť žiakov vyvodiť z kontextu informácie. S obťažnosťou **62,4 %** bolo úloha pre testovaných žiakov ľahká a dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

14. Ktorú postavu z ukážky nahrádza podčiarknuté zámeno v nasledujúcej vete?

Učiteľka podáva sloh vrkočatej spolužiacke predo mnou a vracia sa ku katedre.

- A učiteľku
- B Dášku
- C Huga
- D Berca

Úloha 14 testovala **jazykovú komunikáciu** na kognitívnej úrovni **hodnotenia konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali v úlohe posúdiť funkciu osobného zámena v tvare inštrumentálu singuláru v kontexte vety a širšieho kontextu ukážky a prepojiť zámeno s podstatným menom, ktoré vo vete zastupuje. Správnu odpoveď uviedlo **40,1 %** žiakov, úloha bola stredne obťažná.

15. Prvá veta ukážky je

- A** jednočlenná.
- B** dvojčlenná.
- C** zvolacia.
- D** želacia.

V úlohe 15 zameranej na **jazykovú komunikáciu** zaradenej do kognitívnej úrovne **porozumenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov** mali žiaci určiť vetu podľa členitosti a obsahu. Testovaní žiaci dosiahli obťažnosť **74,5 %**, úloha bola pre nich ľahká. Najmenej atraktívny bol pre žiakov distraktor D.

16. Vypíš z nadpisu ukážky zdrobneninu.

(s) hviezdíčkou

V 16. úlohe zameranej na **literárnu komunikáciu** mali žiaci na úrovni **konceptuálnych poznatkov aplikovať** vedomosti o citovo zafarbených slovách – zdrobneninách a ich funkcii ako ozvlášťujúceho umeleckého prostriedku v texte. Úlohu správne vyriešilo **59,9 %** testovaných žiakov, bola pre nich stredne obťažná. Až 18,7 % testovaných žiakov danú úlohu vynechalo, teda neuviedlo žiadnu odpoveď. Úloha však mala vysokú rozlišovaciu schopnosť – dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

17. Čím by chcela byť podľa ukážky Dagmar?

učiteľkou

Otvorená úloha 17 overovala **čítanie s porozumením** na úrovni **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali **porozumieť** explicitne uvedenej informácii v širšom kontexte ukážky. Žiaci zvládli úlohu na primeranej úrovni, s obťažnosťou **64,5 %** bola pre nich ľahká a dokázala citlivo rozlíšiť jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

Ukážka 2, na ukážku sa vzťahujú úlohy 18 – 24.

Ukážka 2

MINIMÁLNY ODPAD

Najlepší odpad je ten, čo ani nevznikne

- Kupuj iba to, čo skutočne potrebuješ.
- Vyberaj si kvalitné výrobky, ktoré dlho vydržia, dajú sa opraviť alebo kúpiť náhradné diely.
- Pokús sa o opravu, nevyhadzuj.
- Uprednostni spotrebiče, ktoré nie sú na baterky. Baterky sa veľmi ťažko recyklujú.
- Nakupuj v secondhandoch, v antikvariátoch, v bazároch a veci si požičiavaj so susedmi a známymi.
- Voda z kohútika vo vlastnej fľaši je rovnako dobrá ako balená (PET fľaše). Len je 300x lacnejšia.
- Nos si vlastnú nákupnú tašku a vrecká namiesto plastových. Mikroténové vrecká sa zatiaľ recyklovať nedajú a spôsobujú problémy triediacim linkám.
- Premýšľaj o tom, v čom je potravina zabalená a či sa nedá kúpiť aj v nebalenej podobe alebo v dobre recyklovateľnom obale (sklo, kov, papier).
- Nekupuj tovary v kombinovaných obaloch (symbol materiálu je s lomkou – napr. C/PAP, PP/LDPE a pod.). Tie sa recyklovať nedajú.
- Odmietaj reklamné materiály a predmety.
- Používaj opakovane použiteľné látkové vreckovky, pre deti látkové plienky, kuchynské utierky.
- Nepoužívaj agresívne čistiace a pracie prostriedky. Na vyčistenie mnohých vecí v domácnosti postačí obyčajný ocot, kyselina citrónová a sóda bikarbóna.

Viac informácií na menejplastu.sk

[Prijemné veci.sk](http://PrijemneVeci.sk)

Ukážka 2 je nesúvislým vecným populárno-náučným propagačným textom. Je primeraná veku i jazykovej úrovni žiakov.

Úlohy 18 až 22 patrili do zložky **čítanie s porozumením**.

18. Podľa ukážky sa nedajú recyklovať

☐ A papierové škatule.	☐ C sklenené fľaše.
☒ B kombinované obaly.	☐ D kovové plechovky.

Záporne formulovaná úloha 18 overovala na úrovni **zapamätania** s využitím **faktických poznatkov** schopnosť žiakov zachytiť v čítanom texte explicitne uvedené informácie. S obťažnosťou **82,3 %** bola úloha pre testovanú populáciu žiakov veľmi ľahká, najľahšia v II. časti testu.

19. Agresívnym prostriedkom na čistenie je podľa ukážky

☐ A kuchynský ocot.	☒ C prací prášok.
☐ B sóda bikarbóna.	☐ D kyselina citrónová.

Úlohu 19 sme zaradili do kognitívnej úrovne **zapamätania** s využitím **faktických poznatkov**. Žiaci mali zo 4 možností označiť správnu informáciu vyvedenú z ukážky. Úloha bola s obťažnosťou **71,6 %** pre žiakov ľahká. Schopnosť žiakov identifikovať a vyvodzovať jednotlivé informácie z textu je na veľmi dobrej úrovni.

20. Najlepší odpad je podľa ukážky ten, ktorý

☐ A sa dá znovu využiť.	☐ C nie je viditeľný voľným okom.
☒ B sa vôbec nevytvorí.	☐ D je možné kompostovať.

Úloha 20 overovala schopnosť **porozumenia** na úrovni **faktických poznatkov**. Na základe explicitne uvedených informácií v čítanom nesúvislom texte mali žiaci v tejto úlohe porozumieť synonymne vyjadrenej informácii nachádzajúcej sa v podnadpise ukážky. Správnu odpoveď uviedlo **39,8 %** žiakov, úloha bola pre nich obťažná, najobťažnejšia v II. časti testu. Distraktor A bol mätúci pre žiakov s lepšími výsledkami v teste. Predpokladáme, že na nízkej úspešnosti a voľbe distraktora A ako správnej odpovede sa mohlo podpísať práve prehliadnutie podnadpisu, kde bola informácia explicitne uvedená.

21. Prírode a jej ochrane podľa ukážky nepomáha, ak

- A pokazené veci opravíme.
- B kupujeme len potrebné veci.
- C si veci navzájom požičiavame.
- D kupujeme všetky potraviny zabalené.

Uzavretá úloha 21 s negáciou vo formulácii kmeňa overovala schopnosť vyhľadať, porozumieť, porovnať a interpretovať niekoľko informácií v širokom kontexte ukážky na kognitívnej úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci riešili úlohu s obťažnosťou **70,0 %**, bola pre nich ľahká. Schopnosť žiakov správne analyzovať text a vyvodiť z neho súvislosti je v tejto úlohe na veľmi dobrej úrovni.

22. Pre ochranu prírody sa odporúča

- A** nakupovať iba do vlastnej tašky.
- B** piť vodu kupovanú v PET fľašiach.
- C** používať papierové vreckovky.
- D** kupovať spotrebiče na baterky.

Úloha **22** overovala na kognitívnej úrovni **porozumenia** s využitím **faktických poznatkov** schopnosť žiakov pochopiť súvislosti medzi informáciami v širšom kontexte ukážky a na základe toho vyvodiť z textu tú informáciu, ktorá je správna. Informáciu úspešne vyvodilo **56,2 %** testovaných žiakov, úloha bola pre nich stredne obťažná a citlivo rozlíšila jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov.

Vo všeobecnosti zvládli testovaní žiaci zložku **čítanie s porozumením** na dobrej úrovni – s celkovou obťažnosťou **63,8 %**. Preukázali zručnosti v práci s textom, schopnosť získať informácie, porozumieť im, pochopiť súvislosti medzi nimi a vzájomne ich integrovať a interpretovať.

23. Z nasledujúcej vety vypíš prídavné meno.

Vyberaj si kvalitné výrobky, ktoré dlho vydržia.

kvalitné

Otvorená úloha **23** zameraná na **jazykovú komunikáciu** overovala na úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov** schopnosť žiakov identifikovať v kontexte vety prídavné meno. S obťažnosťou **70,9 %** bola pre testovanú populáciu žiakov ľahká.

24. Číslovku z nasledujúcej vety napíš slovom pravopisne správne.

Voda z vodovodu je 300x lacnejšia ako balená.

tristokrát/tristonásobne/tristo ráz

Ďalšia otvorená úloha **24** overovala pravopisnú a morfológickú rovinu **jazykovej komunikácie** na úrovni **aplikácie** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali pravopisne správne napísať násobnú číslovku vyjadrenú v ukážke číselným zápisom. Úlohu riešili s obťažnosťou **50,9 %**, bola pre testovanú populáciu žiakov stredne obťažná a citlivo rozlíšila žiakov jednotlivých výkonnostných skupín.

Úlohy 25 – 30 sú nekontextové **bez spoločného obsahu**.

25. V ktorej možnosti sú všetky slová napísané pravopisne správne?

- A tiger, maďar, pýtať sa, o otcovy
- B citrón, zamikať, Poliak, kvetovi
- C výška, svetlejší, Slovák, domy
- D angličan, motíľ, syrový, na ulici

Úloha 25 bola zameraná na zložku **jazyková komunikácia** na úrovni **hodnotenia** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Žiaci mali preukázať schopnosť pravopisnej analýzy a hodnotenia správneho pravopisného zápisu v rade štvorice slov. Správnu odpoveď uviedlo **60,5 %** žiakov, úloha bola pre testovanú populáciu žiakov ľahká. Schopnosť žiakov hodnotiť správnosť pravopisného zápisu v tejto úlohe je na dobrej úrovni.

26. Medzi literárne žánre lyriky patrí

- A hymna.
- B povesť.
- C balada.
- D poviedka.

V úlohe 26 zameranej na **literárnu komunikáciu** na úrovni **zapamätania** s využitím **konceptuálnych poznatkov** mali žiaci identifikovať v 4 možnostiach zatvorenej úlohy lyrický žáner. Správnu odpoveď uviedlo **53,8 %** žiakov, úloha bola pre nich stredne obťažná.

27. Do nasledujúcej vety dopíš takú predložku, aby mala veta zmysel.

Dostali sme správu od/pre (cez/prostredníctvom) priateľov.

Otvorená úloha 27 overovala morfológickú rovinu v zložke **jazyková komunikácia**. Zameriavala sa na použitie správnej predložkovej väzby s podstatným menom v genitíve plurálu. Overovala poznatky na úrovni **aplikácie** s využitím **konceptuálnych poznatkov**. Úloha bola pre žiakov testovanej populácie ľahká, riešili ju s obťažnosťou **61,6 %**. Úlohu vynechalo 16,7 % testovaných žiakov. Pri otvorených úlohách s krátkou odpoveďou sa predpokladá vyššia miera vynechanosti vzhľadom na to, že žiaci nemajú možnosť výberu ako pri uzavretých úlohách. Úloha vynikajúco rozlišovala medzi jednotlivými výkonnosťnými skupinami žiakov.

28. Napiš v rozkazovacom spôsobe sloveso v zátvorke v nasledujúcej vete.

Dieťa moje, (spať) spi _____ uži!

Otvorená úloha **28** bola zameraná na zložku **jazyková komunikácia** na úrovni **aplikácie** s využitím **konceptuálnych poznatkov** v oblasti morfolologickej roviny. Žiaci mali správne napísať tvar daného slovesa v prvej osobe singuláru rozkazovacieho spôsobu. Správnu odpoveď uviedlo **41,2 %** žiakov, bola stredne obťažná.

29. V ktorej možnosti sa uplatňuje pravidlo o rytmickej krátení?

- A mäkučké
- B overených
- C nadýchané
- D rôznych

Úloha **29** zameraná na zložku **jazyková komunikácia** overovala na úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov** schopnosť identifikovať uplatnenie pravidla o rytmickej krátení v tvaroch prídavných mien. Správnu odpoveď uviedlo **64,4 %** žiakov, úloha bola pre žiakov ľahká.

30. V ktorom slovnom spojení sa nachádza podstatné meno v datíve?

- A pri záverečných prácach
- B k svojej novej skladbe
- C s tradičnými zimnými motívmi
- D počas každého ročného obdobia

Posledná úloha zameraná na **jazykovú komunikáciu** overovala na úrovni **analýzy** s využitím **konceptuálnych poznatkov** schopnosť žiakov identifikovať v slovnom spojení podstatné meno v datíve. Správnu odpoveď uviedlo **67,9 %** testovaných žiakov a úloha bola pre nich ľahká.